

LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2020/1161

(2020. gada 4. augusts),

ar ko ūdens resursu politikas jomā izveido to novērojamo vielu sarakstu, kurām veicams Savienības mēroga monitorings saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/105/EK

(izziņots ar dokumenta numuru C(2020) 5205)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/105/EK (2008. gada 16. decembris) par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā un ar ko groza un sekojoši atceļ Padomes Direktīvas 82/176/EEK, 83/513/EEK, 84/156/EEK, 84/491/EEK, 86/280/EEK, un ar ko groza Direktīvu 2000/60/EK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 8.b panta 5. punkta pirmo daļu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2008/105/EK 8.b panta 1. punkts paredz tādu novērojamo vielu saraksta izveidi, par kurām Savienības mērogā jāvēc monitoringa dati, kas nākotnē varētu palīdzēt vielu prioritizēšanā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK ⁽²⁾ 16. panta 2. punktu. Pirmajā šāda veida sarakstā attiecībā uz katru vielu bija jānorāda tādas monitoringa matricas un iespējamās analīzes metodes, kas nerada pārmērīgas izmaksas.
- (2) Sarakstā iekļaujamās vielas jāatlasa no tām vielām, par kurām pieejamā informācija liecina, ka tās var radīt ievērojamu Savienības mēroga risku ūdens videi vai risku, kas rodas ar tās starpniecību, bet par kurām nav pietiekamu monitoringa datu, lai izdarītu secinājumus par faktiski radīto risku. Būtu jāapsver iespēja sarakstā iekļaut ļoti toksiskas vielas, kuras izmanto daudzās dalībvalstīs un novada ūdens vidē, bet attiecībā uz kurām netiek vai tiek reti veikts monitoringa. Atlases procesā būtu jāņem vērā informācija, kas detalizēti norādīta Direktīvas 2008/105/EK 8.b panta 1. punkta a)–e) apakšpunktā, īpašu uzmanību pievēršot potenciāli problemātiskām piesārņojošām vielām.
- (3) Novērojamo vielu sarakstā iekļauto vielu monitoringam būtu jāsniedz augstas kvalitātes dati par šo vielu koncentrācijām ūdens vidē, ko varētu izmantot riska novērtējumos, ar kuru palīdzību atsevišķā caurskatīšanā saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 16. panta 4. punktu identificē prioritārās vielas. Minētajā caurskatīšanā būtu jāapsver iespēja prioritāro vielu sarakstā iekļaut tādas vielas, kuras rada nopietnu risku. Tad tiktu noteikts arī vides kvalitātes standarts, un dalībvalstīm būtu pienākums to sasniegt. Attiecībā uz priekšlikumu iekļaut kādu vielu prioritāro vielu sarakstā būtu jāveic ietekmes novērtējums.
- (4) Pirmais novērojamo vielu saraksts tika noteikts Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2015/495 ⁽³⁾, un tajā bija iekļautas desmit vielas vai vielu grupas, kā arī norādītas monitoringa matricas, iespējamās analītiskās metodes, kas nerada pārmērīgas izmaksas, un maksimāli pieļaujamās metodes detektēšanas robežas.
- (5) Saskaņā ar Direktīvas 2008/105/EK 8.b panta 2. punktu Komisijai novērojamo vielu saraksts jāatjaunina ik pēc diviem gadiem. Atjauninot sarakstu, Komisijai jāizņem no tā visas vielas, attiecībā uz kurām Direktīvas 2000/60/EK 16. panta 2. punktā minēto riskos balstīto novērtējumu var pabeigt bez papildu monitoringa datiem.

⁽¹⁾ OV L 348, 24.12.2008., 84. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2015/495 (2015. gada 20. marts), ar ko izveido to novērojamo vielu sarakstu, kam veiks Savienības mēroga monitoringu ūdens resursu politikas jomā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/105/EK (OV L 78, 24.3.2015., 40. lpp.).

- (6) Novērojamo vielu saraksts tika atjaunināts 2018. gadā, kā izklāstīts Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2018/840 ⁽⁴⁾, proti, tika svītrotas piecas vielas un pievienotas trīs vielas, kā rezultātā sarakstā bija astoņas vielas vai vielu grupas.
- (7) Saskaņā ar Direktīvas 2008/105/EK 8.b panta 2. punktu katrai atsevišķai vielai novērojamo vielu sarakstā nepārtraukta monitoringa perioda ilgums nepārsniedz četrus gadus. Tāpēc monitoringa pienākums attiecībā uz novērojamo vielu sarakstā kopš 2015. gada iekļautajām piecām vielām vai vielu grupām, proti, 17-alfa-estradīolu (EE2), 17-beta-estradīolu (E2) un estronu (E1), makrolīdu grupas antibiotiķiem, metiokarbu un neoinikotinoīdu grupu, beidzās 2019. gadā. Iegūtos monitoringa datus ņems vērā saistībā ar Direktīvas 2000/60/EK 16. panta 2. punktā minēto prioritātes noteikšanu.
- (8) Pamatojoties uz monitoringa datiem, kas kopš 2018. gada iegūti par pārējām trim vielām, proti, par metaflumizonu, amoksicilīnu un ciprofloksacīnu, Komisija secināja, ka nav iegūti pietiekami kvalitatīvi monitoringa dati un ka tāpēc šīm vielām būtu jāpaliek novērojamo vielu sarakstā.
- (9) Komisija 2019. gadā savāca datus par virkni citu vielu, ko varētu iekļaut novērojamo vielu sarakstā. Tā ņēma vērā Direktīvas 2008/105/EK 8.b panta 1. punktā minētos dažādos relevantās informācijas veidus un apspriedās ar dalībvalstu ekspertiem un ieinteresēto personu grupām. Novērojamo vielu sarakstā nevajadzētu iekļaut vielas, par kuru toksiskumu ir šaubas vai kurām pieejamo monitoringa metožu jutība, ticamība un salīdzināmība nav pietiekamas. Par piemērotiem kandidātiem iekļaušanai sarakstā atzina sulfonamīdu grupas antibiotiku sulfametoksazolu un diaminopirimidīnu grupas antibiotiku trimetoprimu, antidepresantu venlafaksīnu un tā metabolītu O-dezmetilvenlafaksīnu, trīs azolu grupas farmaceitiskos līdzekļus (klotrimazolu, flukonazolu un mikonazolu) un septiņus azolu grupas pesticīdus (imazalīlu, ipkonazolu, metkonazolu, penkonazolu, prochlorāzu, tebukonazolu, tetrakonazolu), kā arī fungicīdus famoksadonu un dimoksistrobīnu. Dažādu farmaceitisko līdzekļu iekļaušana atbilst ES stratēģiskajai pieejai attiecībā uz farmaceitiskiem līdzekļiem vidē ⁽⁵⁾, un abu antibiotiku iekļaušana arī atbilst Eiropas rīcības plānam "Viena veselība" pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences (AMR) apkarošanai ⁽⁶⁾, kurā atbalstīta novērojamo vielu saraksta izmantošana, lai "uzlabotu zināšanas par antimikrobiālo līdzekļu sastopamību un izplatīšanos vidē".
- (10) Saskaņā ar Direktīvas 2008/105/EK 8.b panta 1. punktu Komisija apzināja iespējamās analīzes metodes, ko varētu izmantot attiecībā uz ierosinātajām vielām. Katras vielas, arī katras grupā esošas atsevišķās vielas, metodes detektēšanas robežai vajadzētu būt vismaz tik zema, cik zema ir prognozētā vielas beziedarbības koncentrācija katrai vielai attiecīgajā matricā.
- (11) Sulfametoksazolu un trimetoprimu parasti, bet ne vienmēr lieto kombinācijā to iespējamās sinerģiskās iedarbības dēļ; tos var un vajadzētu analizēt kopā, pat ja tie sarakstā nav sagrupēti vienā grupā. Venlafaksīns un tā metabolīti ir sagrupēti vienā grupā to potenciālā aditīvā efekta dēļ; tos var un vajadzētu analizēt kopā. Azolu vielas ir sagrupētas vienā grupā, jo tām ir vienāds iedarbības veids un tām varētu būt arī aditīvs efekts, neraugoties uz to, ka to emisijas ir no dažādiem avotiem un laika gaitā iespējama to svārstīšanās; tos var un arī vajadzētu analizēt kopā. Abus fungicīdus, kuru emisijas arī var svārstīties, var analizēt kopā, bet tas nav jādara obligāti.
- (12) Analītiskās metodes, kas norādītas novērojamo vielu sarakstā, neuzskata par tādām, kas rada pārmērīgas izmaksas. Ja nākotnē jauna informācija par dažām konkrētām vielām liks samazināt to prognozēto beziedarbības koncentrāciju, iespējams, būs jāsamazina maksimāli pieļaujamā metodes detektēšanas robeža, kamēr vien šīs vielas joprojām būs iekļautas sarakstā.
- (13) Salīdzināmības labad visas vielas būtu jāmonitorē nesadalītos ūdens paraugos.
- (14) Juridiskās skaidrības labad Īstenošanas lēmuma (ES) 2018/840 pielikums būtu jāaizstāj pilnībā. Tāpēc Īstenošanas lēmums (ES) 2018/840 būtu jāatceļ.
- (15) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Direktīvas 2000/60/EK 21. panta 1. punktu izveidotā komiteja,

⁽⁴⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2018/840 (2018. gada 5. jūnijs), ar kuru ūdens resursu politikas jomā izveido to novērojamo vielu sarakstu, kam veicams Savienības mēroga monitorings saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/105/EK, un ar kuru atceļ Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/495 (OV L 141, 7.6.2018., 9. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai "Eiropas Savienības stratēģiskā pieeja attiecībā uz farmaceitiskiem līdzekļiem vidē" (COM(2019) 128 final).

⁽⁶⁾ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Eiropas "Viena veselība" rīcības plāns pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences (AMR) apkarošanai" (COM(2017) 339 final).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīvas 2008/105/EK 8.b pantā minētais to novērojamo vielu saraksts, kam veicams Savienības mēroga monitorings, ir sniegts šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2018/840 atceļ.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2020. gada 4. augustā

*Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Virginijus SINKEVIČIUS*

PIELIKUMS

**To novērojamo vielu saraksts, kam veicams Savienības mēroga monitoring, kā noteikts Direktīvas
2008/105/EK 8.b pantā**

Vielas/vielu grupas nosaukums	CAS numurs ⁽¹⁾	ES numurs ⁽²⁾	Indikatīva analītiskā metode ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	Maksimāli pieļaujamā metodes detektēšanas robeža (ng/l)
Metaflumizons	139968-49-3	604-167-6	LLE-LC-MS-MS vai SPE-LC-MS-MS	65
Amoksicilīns	26787-78-0	248-003-8	SPE-LC-MS-MS	78
Ciprofloksacīns	85721-33-1	617-751-0	SPE-LC-MS-MS	89
Sulfametoksazols ⁽⁵⁾	723-46-6	211-963-3	SPE-LC-MS-MS	100
Trimetoprimis ⁽⁵⁾	738-70-5	212-006-2	SPE-LC-MS-MS	100
Venlafaksīns un O-dezmetilvenlafaksīns ⁽⁶⁾	93413-69-5 93413-62-8	618-944-2 700-516-2	SPE-LC-MS-MS	6
<i>Azolu savienojumi</i> ⁽⁷⁾			SPE-LC-MS-MS	
Klotrimazols	23593-75-1	245-764-8		20
Flukonazols	86386-73-4	627-806-0		250
Imazalils	35554-44-0	252-615-0		800
Ipkonazols	125225-28-7	603-038-1		44
Metkonazols	125116-23-6	603-031-3		29
Mikonazols	22916-47-8	245-324-5		200
Penkonazols	66246-88-6	266-275-6		1700
Prohlorāzs	67747-09-5	266-994-5		161
Tebukonazols	107534-96-3	403-640-2		240
Tetrazonazols	112281-77-3	407-760-6		1 900
Dimoksistrobīns	149961-52-4	604-712-8	SPE-LC-MS-MS	32
Famoksadons	131807-57-3	603-520-1	SPE-LC-MS-MS	8,5

⁽¹⁾ Informatīvais ķīmijas dienests (*Chemical Abstracts Service*).

⁽²⁾ Eiropas Savienības numurs.

⁽³⁾ Lai varētu salīdzināt rezultātus starp dažādām dalībvalstīm, visas vielas jāmonitorē nesadalītos ūdens paraugos.

⁽⁴⁾ Ekstrakcijas metodes:

LLE – šķīduma-šķīduma ekstrakcija,

SPE – cietās fāzes ekstrakcija.

Analītiskās metodes:

LC-MS-MS – šķīduma hromatogrāfija (kopā ar) trīskāršo četrpolu masspektrometriju.

⁽⁵⁾ Sulfametoksazolu un trimetoprimu analizē kopā vienā paraugā, bet paziņo kā individuālas koncentrācijas.

⁽⁶⁾ Venlafaksīnu un O-dezmetilvenlafaksīnu analizē kopā vienā paraugā, bet paziņo kā individuālas koncentrācijas.

⁽⁷⁾ Azolu savienojumus analizē kopā vienā paraugā, bet paziņo kā individuālas koncentrācijas.